

PROKURATUUR

Lp Kalle Laanet
Justiitsministeerium
Suur-Ameerika 1
10122 Tallinn

Teie: 15.01.2024 nr 8-1/550-1

Meie: 20.02.2024 nr RP-1-6/24/102

Arvamus halduskohtumenetluse seadustiku ja teiste seaduste muutmise seaduse (kohtumenetluse avalikkus) eelnõu kohta

Lugupeetud justiitsminister

Prokuratuur tänab Teid võimaluse eest anda arvamus halduskohtumenetluse seadustiku ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu kohta, millega nähakse ette kõigis menetlusliikides jõustumise ootel kohtuotsuste avalikustamine arvutivõrgus; täiendatakse tsiviilkohtu- ja kriminaalmenetluse seadustikes arvutivõrgus avalikustamisele kuuluvate määruste loetelu; võimaldatakse menetlusvälisel isikul esitada kohtutoimikuga tutvumise taotlus tsiviil- ja halduskohtumenetluses kinnises menetluses arutatud kohtuasjas ning kriminaalmenetluses lõpetatud kohtuasjas; võimaldatakse õigusemõistmise huvides kohtu algatusel teha kohtuistungist ülekande veebilehel; täiendatakse kriminaalmenetluse seadustikku kaebeõiguse võimaldamisega isikule, kellele kohus on määranud istungil teatavaks saanud asjaolude saladuses hoidmise kohustuse.

Prokuratuur tervitab seaduse muutmist, mille eesmärk on suurendada kohtumenetluse avalikkust ja kohtupraktika kättesaadavust, samal ajal tagades süütuse presumptsiooni ja juurdepääsupiiranguga andmete ning füüsilisest isikust menetlusosalise eriliiki isikuandmete ja eraelu puutumatuse kaitse.

Prokuratuur juhib tähelepanu kriminaalmenetluse seadustiku paragrahvides 408¹ ja 13 tehtavate muudatustega kaasnevatele murekohtadele. Nimelt täiendatakse paragrahvi 408¹ lõikega 1¹ järgmises sõnastuses: „*Kriminaalasja läbivaatamisel Riigikohtus tehtud kohtuotsus või -määrus, mis lõpetab kassatsiooni-, teistmis- või määruskaebemenetluse, avalikustatakse Riigi Teatajas kohtueelse menetluse jätkumisest olenemata, välja arvatud osas, milles see Riigikohtu hinnangul kahjustaks ülemäära kohtueelset menetlust.*“. Siit tõusetub küsimus, kuidas hindab Riigikohus, millal kahjustab kohtuotsus või -määrus ülemäära kohtueelset menetlust. Ehk oleks vajalik, et Riigikohtu poolt kohtueelse menetluse ülemäärase kahjustamise otsustamiseks küsitakse eelnevalt hinnang prokuratuurilt. Sellisel juhul jääks otsustusõigus küll Riigikohtule, kuid ka prokuratuuril avaneks võimalus arvamus avaldada. Paragrahvi 13 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses: „*Veebilehel toimuvat kohtuistungit ülekannet võib salvestada, pildistada või järelvaadata vaid kohtu loal.*“. Prokuratuur märgib, et seni, kuni ei ole arendatud võimalust, et iga isik end autendib, peab kohus arvestama, et kohtul puudub võimalus salvestiste ja piltide hilisemal kasutamisel kindlaks teha, kes kohtu keeldu rikkus. Täiendavalt soovib prokuratuur rõhutada, et ohtu õigusemõistmisele võib endast kujutada ka olukord, kus videod tunnistajate ütlustest hakkavad levima erinevatel sotsiaalmeediaplatvormidel (näiteks Facebook, YouTube, Instagram, TikTok), sest sellisel juhul väheneb isikute soov tunnistajatena ütlusi anda veelgi.

RIIGIPROKURATUUR

Wismari 7 / 15188 TALLINN / 694 4400 / info@prokuratuur.ee / www.prokuratuur.ee
Registrikood 70000906

Prokuratuur toetab halduskohtumenetluse seadustiku ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõud ja sellega kohtupidamise avalikkuse efektiivsemat tagamist.

Austusega

(allkirjastatud digitaalselt)

Andres Parmas
riigi peaprokurör